

3. Костина Л. Директ-маркетинг как наиболее эффективный инструмент продвижения компании в период финансовой нестабильности. *Я руководитель*. 2019. №6.

КӘСІПкерліктің аймақтық жүйелерінің жиынтық шығармашылық әлеуетін генерациялау ерекшеліктері

Жумаксанова К.М.

Казахский автомобильно-дорожный институт имени Л.Б.Гончарова

Аймақтық инфрақұрылымдық платформаларда виртуалды компоненттің болуы, кәсіпкерліктің аймақтық жүйелерінің жиынтық шығармашылық әлеуетін генерациялау үшін қосымша жағдайлар жасайды, сонымен қатар, осындай платформа шеңберінде барлық қажетті ақпараттарды жинақтауға мүмкіндік береді.

Консалтингтік орталықтар жоғарыда талқыланған инфрақұрылымдық платформаның виртуалды компоненттері шеңберінде жұмыс атқаратын виртуалды ұйымдардың мүмкіндіктеріне сүйене отырып, бірінші бағытты іске асыра бастайды.

Мұндай өндірістік қызметтерді көрсету келесідей мүмкіндіктер береді:

- шағын және орта бизнес субъектілерінің ең аз шығындармен консалтингтік қызметтердің кең спектріне шексіз қол жеткізуіне;
- кәсіпкерлік қызметтерді жүзеге асыру үрдістерінде туындайтын мәселелерді онлайн режимінде шешуге мүмкіндігі болуына;
- тапсырыс беруші бір мезгілде және оған қажетті консалтингтік қызметтің өнім берушісі де бола алады, бұл қызмет көрсетуді дербестендіруді арттырады және шығармашылық әлеуетті генерациялайды.

Инфрақұрылымдық платформаның виртуалды компоненттері шеңберінде бизнес бастамаларды басқарудың автоматтандырылған жүйесі ретінде ұсынылатын депозитарийге қойылатын талаптарды анықтаймыз:

- ақпараттық ресурстар мөлшерінің жеткілікті болуы;
- осы ресурстардың мазмұндылығы;
- депозитарий бойынша навигацияның қолайлылығы.

Депозитарийді ақпаратпен толықтыру барлық деңгейлерде, яғни кәсіпорын деңгейінде болсын, өңір деңгейінде болсын кәсіпкерлік әлеуетті генерациялауды қамтамасыз етуі тиіс. Депозитарийді жобалау үрдістерінде оның қолданушыларын жіктеу қажет, олардың сипаттамаларына сүйене отырып, депозитарийдің ақпараттық толықтырылуы жүргізілетін болады:

- депозитарийде тіркелетін ақпараттық ресурстардың авторлары;
- депозитарийдің ресурстарынан құпия сөзді алып тастағаннан кейінгі қолданушыларға кеңейтілген қолжетімділіктің болуы және басқа да қалған қолданушылар.

Жаңа бизнес-идеялардың аумақтық депозитарийі және идеяларды депозиттеу үш түрлі тәсілмен жүзеге асырылуы мүмкін:

- 1) онлайн режимінде;
- 2) бизнес-идеяларды тіркеу бөлімдерінде;
- 3) пошта байланысы арқылы.

Бизнес-бастамалардың авторы куәлікті электрондық түрде немесе жазбаша түрде алуға мүмкіндігі бар.

Жүйелі кәсіпкерліктік әлеуетті генерациялау технологияларын дамытудың венчурлік қоры стандартты венчурлік қорлардың сипаттамаларына ие болуға және сонымен бірге шығармашылық жобалардың экономикалық әсері мен тәуекелділікке негізделеді.

Кәсіпкерліктік әлеуетті генерациялау технологияларын дамытудың венчурлік қоры жүргізетін бағалы қағаздар эмиссиясы, жаңа жергілікті нарықтарды дамытуға, кәсіпкерліктік іске оқытуға бағытталған жаңа технологияларды әзірлеуге және енгізуге мүмкіндік береді. Венчурлік бағалы қағаздар өңірде инновациялық жобаларды әзірлеу және іске асыру барысында қатысушылар арасында туындайтын тәуекелдерді бөлуге ықпал етеді [1].

Мемлекет шығармашылық әлеуетті генерациялау кезеңдерінде басты инвестор болуы тиіс. Бұл кезең аталған әлеуетті генерациялауды қамтамасыз ететін қалыптастырылатын аумақтық инфрақұрылымдық платформаның институционалдық контурын қалыптастыруды және осы платформаның компоненттерін құрауды көздейді. Кәсіпкерлердің негізгі шығармашылық құзыреттілігін игеру кезеңдеріне шағын және орта бизнес субъектілері кіреді, бұл толыққанды мемлекеттік-жекеменшік серіктестік үшін мүмкіндік туғызады.

Кәсіпкерліктің аймақтық жүйелерінің жиынтық шығармашылық әлеуетін капиталдандыруды арттыру міндеттерін негізге ала отырып, негізгі үрдісті жандандыруға ықпал ететін қаражаттарды бөлді:

- мемлекеттің тарапынан технопарктерді және жедел өсудің аумақты аймақтарын, бизнес инкубаторлардың қолдауы;
- инвестициялық қолдау – мемлекеттік- жекеменшік серіктестік негізінде
- перспективалы жас кәсіпкерлерді қолдау бағдарламалары;
- экономиканың зияткерлік меншік объектілерін қорғау мен дамытудың тиімді тетіктерін әзірлеу;
- инновацияны ілгерілететін перспективалық желілік шаруашылықтың өзара әрекеттесуіне кәсіпкерлерді қосу [2].

Қорыта келгенде, шағын және орта бизнестің аумақтық салаларымен байланысты желілік ұйымдастыру импульстерін генерациялаудың объективті қарама-қайшылықтары ашылады: бір жағынан, желілік ұйымның импульстері кәсіпкерліктің аймақтық жүйелерінде шаруашылық байланыстарды ұйымдастыру орталықтарының алуан түрлілігін, атаулы өнімдік өсу бағдарын, еңбекті интеллектуалды толықтыруды, виртуалды байланыстардың қарқынды дамуын бекітуді қамтамасыз етеді; ал екінші жағынан, бұл импульстер тік байланыстардың басым болуы жағдайында қалыптасқан субъектілермен генерацияланады; индустриялық тәртіпке тиесілі, меншіктің тұрақсыз

қатынастары негізінде жұмыс істейді және қолданыстағы стратегиялық траекторияның арнасында дамиды.

Пайдаланған әдебиеттер:

1. Голубев А.А. Экономика и управление инновационной деятельностью: Учебное пособие. СПб: ГУ ИТМО, 2014. 119 с
2. Трансдисциплинарность в философии и науке: подходы, проблемы, перспективы / Ред. В. Бажанова, Р.В. Шольца. Москва: Издательский дом «Навигатор», 2015.

АЙМАҚТЫҢ ЭКОНОМИКАЛЫҚ ДАМУЫНДАҒЫ КӨЛІК ИНФРАҚҰРЫЛЫМЫНЫҢ МАҢЫЗЫ

Кузенбаева Э.Р.

Казахский автомобильно-дорожный институт имени Л.Б.Гончарова

Қазіргі қоғамда өндіріс пен тұтыну арасындағы географиялық алшақтықтарды толтыру үшін көліктің көмегінсіз адамның қажеттіліктерін қанағаттандыруға болады. Әлемдік тәжірибе көрсеткендей, дамыған көлік инфрақұрылымының болуы көліктік-экономикалық байланыстарды жүзеге асыру арқылы аймақтың ресурстық, экономикалық және әлеуметтік әлеуетін тиімді пайдалануға ықпал етеді. Сондықтан облыс деңгейінде де, жалпы республика деңгейінде де әлеуметтік-экономикалық дамуды арттыру үшін тиімді көлік инфрақұрылымын қалыптастыру қажеттілігі туындап отыр.

Көлік инфрақұрылымын сапалық және сандық талдау үшін бұл тұжырымдамаға не кіретінін анықтау қажет. *Көлік инфрақұрылымы* – инфрақұрылымның бір түрі, яғни тасымалдауды жүзеге асыратын және олардың орындалуын және сақталуын қамтамасыз ететін көліктің барлық салалары мен кәсіпорындарының жиынтығы. Қазіргі экономикалық ғылымда «көлік инфрақұрылымы» түсінігінің мәнін анықтаудың үш негізгі әдіснамалық тәсілі бар – технократиялық, функционалдық және құны.

Экономикалық ғылым шығындарды нарықтық экономиканың жүйе құраушы факторы және әмбебап көрсеткіші ретінде қарастырады, ал көлік инфрақұрылымын құру және пайдалану инвестициясыз мүмкін емес, ал ол экономиканың капиталды көп қажет ететін салаларының бірі болып табылады, сондықтан шығындар факторы көлік инфрақұрылымын дамытуда шешуші рөл атқарады.

Қазақстан Республикасы үшін ішкі нарықты кеңейту үшін де, республиканың сыртқы сауда байланыстарын тереңдету үшін де көлік кешені сияқты экономикалық жүйені қалыптастыру және тиімді жұмысын ұйымдастырудың үлкен стратегиялық маңызы бар.

Өңірдің әлеуметтік-экономикалық мәселелерін шешуде, кәсіпорындар өндіретін өнімдерді жасауға қатысуда және оның түпкілікті құнын қалыптастыруда, әлеуметтік нысандардың аумақтық қолжетімділігін